

Het Grachtenhuis

Herengracht 386 ++ Amsterdam ++ hetgrachtenhuis.nl

ENTREE TOT DE GRACHTENGORDEL

GERDA J. VAN HAM

Het was een knap staaltje Hollandse ondernemerszin en geen 1 april-grap, toen op Herengracht 386 het dubbele grachtenhuis opende (naast het NIOD en het Bijbels Museum). In krap een jaar tijd wist mecenas/initiatiefnemer Gerard Krans, zonder een cent subsidie, met een indrukwekkend team aan historici, ontwerpers en vaklieden – bouwvakkers uit Urk – een volwaardig museum op poten te zetten. Directeur is Piet van Winden, veilingmeester bij Adams Amsterdam Auctions. Samen met Krans, Wim Pijbes, Ester Agricola (directeur Bureau Monumenten Amsterdam) en Paul Spies,

vormde hij de stuurgroep van het Grachtenhuis. De gemeente gaf in een recordtempo bouwvergunningen af. Zelfs de kritiek van de omwonenden over vermeende overlast verstomde. Het plaatsen van de Amsterdamse grachtengordel op de Werelderfgoedlijst van de Unesco gaf de doorslag. Het grachtenpand van de zeventiende-eeuwse architect Philips Vingboons, gekocht voor de taxatiewaarde, is exemplarisch voor de grachtengordel als uniek stedenbouwkundig ontwerp. Ervaren historici van het Rijksmuseum – Gijs van der Ham en

Martine Gosselink – waren nauw betrokken bij de keuze van thema's: immigranten, religie en economische voorspoed.

Van dit grachtenhuis een dependance van het Rijksmuseum maken kon niet, omdat dat klimatologisch niet haalbaar was. Bovendien trof men in de tuin vervuilde grond, een oude olietank en een fecaliënstraat aan.

Het Grachtenhuismuseum is geen ouderwets museum met objecten en zaaltteksten, maar een multimediale vertelling in vijf verschillende vertrekken op de eerste verdieping.

v

INITIATIEFNEMER
mr. G.P. Krans

RESTAURATIEARCHITECT
Maarten Fritz (BNA)

LICHTONTWERP
Tweebeekelicht

BEELDRESEARCH
Nienke Huizinga &
Ester Wouthuysen

ANIMATIES
Tungsten Studio,
Thomas Kopperschlaeger,
Florian Göttke

KOSTEN AANKOOP
GRACHTENHUIS
7 miljoen euro
(taxatiewaarde)

OPDRACHTGEVER
Stichting Het
Grachtenhuis

TENTOONSTELLINGS-
OPPERVLAK
380 m²

TECHNISCH ONTWERP
LICHT
Invent Design

INSTALLATIE
LICHT
Vasco installatietechniek

UITVOERING MAQUETTE
Made by Mistake

OVERIGE KOSTEN
niet openbaar

TENTOONSTELLINGS-
CONCEPT
Kossmann.dejong,
Amsterdam

TENTOONSTELLINGS-
BOUW
Kloosterboer

GELUIDSONTWERP
Pastelle Music

RAAMFOLIE
Dorriego-Wierper

FINANCIER
Gerard Krans

TUINARCHITECT
Michael R. van Gessel

POPPENHUIS
Dutch Igloo

AV-HARDWARE EN
MEDIASTURING
Rapenburg Plaza

BELETERING
Riwi ColloType

GEOPEND

Bureau Kossmann.dejong ontwikkelde het concept hiervoor. Robert van der Linden, projectleider, benadrukt dat de manier van verhalen vertellen aan hoge eisen moest voldoen. Het verhaal moest helder en gecomprimeerd zijn, zonder interpretaties. Het moest geen *experience* of *event* worden.

De visuele vertellingen worden gepresenteerd als 'een reis door de tijd' met maquettes, animaties en 3D-wandprojecties. Het poppenhuis van Dutch Igloo is het hoogtepunt. Met behulp van een ingenieuze Pepper's Ghost-spiegeltechniek lijken de kamers echt bewoond door mensen die viool spelen, de was ophangen of een kind in de wieg leggen.

In een kaartenkamer hangen replica's van stadsplattegronden en hun uitbreidingen. De ruimte daarnaast, met zand op de vloer, toont op originele wijze het heien en bouwen van een

grachtenhuis, als een 'buurman en buurman'-animatie. Ontwerp: Florian Göttke. Het gluren-bij-de-bureneffect wordt gerealiseerd met kijkkastjes. Aan het einde van de rondgang, bij een grote maquette van de grachtengordel, ontrolt zich filmisch behang met intochten als de Gay Parade en die van The Beatles in 1964. Dankzij de generositeit van velen die overuren draaiden, kon het museum zo snel opengaan. Krappe deadlines maken inventief en zijn kostenbesparend.

Een stijlkamer met wandschilderingen van Jurriaan Andriessen kijkt uit over de tuin waarin Michael van Gessel een plattegrond van buxushaagjes met stalen platen liet aanleggen als botanische variant op een 'keurblok' van woningen aan de gracht.

In de winkel vinden we exclusieve hebbedingetjes, zoals een vergulde ketting met het silhouet van de grachtengordel: het logo van het museum.

Bezoekers of groepen moeten online reserveren in tijdsblokken om rijen te voorkomen. Verder is het nog wachten op een horecavergrunning. Eind 2011 sluit het museum tijdelijk voor nieuwe restauraties en een nadere invulling van de museumvertrekken op de bel-etage.

^